

MUISTIO

Pohjalaismaakuntien sosiaalityön opetus- ja tutkimuskeskusten verkostotapaaminen

Aika: 16.9 klo 10.00–13.00

Paikka: Sedun Koskenalan neuvotteluhuone A165, Seinäjoki

Osallistajat: Aila-Leena Matthies, Anne Saarela, Katri Viitasalo, Ann Backman, Harri Jokiranta, Päivi Saukko, Lea Porola, Tuula Kostianen, Torbjörn Stoor, Iiris Jurvansuu, Tuula Mulju ja Anne Saarijärvi

1. Tilaisuuden avaus

Arto Rautajoki avasi SONet BOTNIAn Pohjanmaan maakuntien alueen sosiaalialan, sosiaalityön ja sosiaali- ja terveysalan opetus- ja tutkimuskeskusten/-klinikoiden yhteistyöverkoston kokouksen. Tilaisuuden tavoitteena on edistää sosiaali- ja terveysalan opetus- ja tutkimuskeskustoimintaa pohjalaismaakunnissa, pohtia sen yhteistyötä sosiaalialan lakisääteisen kehittämistrakenteen, sosiaalialan alueellisten osaamiskeskusten ja muiden toimijoiden kanssa. Avauspuheenvuorossaan Arto informoi osallistujia myös osaamiskeskusten ajankohtaistilanteesta ja toi esiin sote -yhteensovittamisen haasteita ja järjestämislain sisältöjä, jotka eivät tue tasapuolista tutkimuksen ja kehittämisen koordinoitua uusien sote-alueiden rakenteissa. Arto totesi, että kokoontumisen päätavoitteena on myös mahdollista ainakin tietyin osin yhdessä miettiä jopa integroitua klinikkakokonaisuutta SONet BOTNIAn alueelle. (ks diat)

2. Pohjalaismaakuntien opetus- ja tutkimuskeskusten nykytilanne ja tämänhetkiset suunnitelmat

Osallistujilta oli klinikoittain etukäteen pyydetty valmisteltuja puheenvuoroja (sisältöehdotuksena: yhteistyökumppanit, tavoite ja aikataulut sekä keskeiset sisältöalueet, valmistelun vaihe ja resurssit). Seuraavassa poimintoja esityksistä klinikoittain.

Seinäjoen sosiaalityön opetus- ja tutkimuskeskus <http://www.uta.fi/yky/sty/praksis/seinajoki.html>

Harri Jokiranta kuvasi, että kyseessä on Seinäjoen kaupungin ja Tampereen yliopiston sosiaalityön tutkinto-ohjelman kanssa rakennettu klinikka, joka tulee myöhemmässä vaiheessa peruskonseptin kehittyessä vielä laajentumaan uusille toimijoille myös maantieteellisesti. Kokonaisuus muodostuu tutkimusohjelmasta (joka on laajempi kuin vain tutkimusaihioiden sisältö), osaamisen vahvistamisesta (kyse on ideoiden sitomisesta sosiaalityöhön ottamalla mm. sosiaalityöntekijät mukaan tiedontuotantoon) sekä tietopajoista, joissa tarjotaan seinäjokisille sosiaalityöntekijöille vuorovaikutuksellisesti ajankohtaista tietoa ajankohtaisista tutkimuksista ja tuetaan myös omaa tutkimustoimintaa. Seinäjoella on olemassa myös tiede kunta -ajattelua, jonka tavoitteena on laajentaa vuorovaikutuksellista yliopistoyhteistyötä jatkossa myös muiden tutkinto-ohjelmien kanssa. Tuula Kostianen täsmensi, että käytännössä toiminnassa; Seinäjoen kandiopiskelijoille on esitetty tutkimusaiheita, käynnissä on normaalia käytännön opetus-/harjoittelu -yhteistyötä ja gradun aiheita on käsitelty.

Lisäksi alueklinikoiden kanssa yhdessä toteutetaan sosiaalihuollon yhteisenä ideointina sote-muutokseen liittyvä koulutuskokonaisuus. Osaamiskeskus yhteistyössä vielä valmisteluvaiheessa olevana asiana nähdään mm. tietotuotannon alue. Tavoitteena on saada sosiaalityöntekijät mukaan tiedontuottajina. Muistutettiin, että myös tulevassa SHL:ssa on mukana rakenteellinen sosiaalityö (ml. tiedontuotanto). Klinikkan merkitys on näkynyt Päivi Saukon mukaan erityisesti onnistuneina rekrytointina, kun kaupunki on tukenut työn ohessa opiskelua. Lea Porola esitteli valmisteilla

olevaa tutkimusohjelmaa, jonka paikallisen näkökulman sisältöinä ovat: henkilöstön osaamisen vahvistaminen, sosiaalisiin ongelmiin ja asiakuuden syihin vaikuttaminen, asiakkaiden ja kuntalaisten omien voimavarojen ja osallisuuden vahvistaminen, tulokselliset ja kustannusvaikuttavat työkäytännöt, menetelmät ja prosessit sekä yhteenvetona sosiaalityön strategisista päämääristä, kriittisistä menestystekijöistä ja mittareista. Päälinjoina Seinäjoella ovat aikuissosiaalityö ja lastensuojelu sekä säännöllisinä toimintamuotoina tietopajat.

Pohjanmaa

http://www.fskompetenscentret.fi/vart_jobb/projekt/vasaregionens_undervisningsklinik/

Vaasan seudulla on käynnistynyt kaksikielinen sosiaalialan opetus- ja tutkimusklinikkatoiminta, jonka tarkoituksena on lisätä sosiaalialan vetovoimaisuutta ja näkyvyyttä alueella sekä luoda kohtaamispaikka opetukselle, tutkimukselle ja käytännölle. Hankkeessa ovat mukana Vaasan kaupunki, SONetBOTNIA, FSKC ja Kokkolan yliopistokeskus Chydenius (JY) yhteistyössä Novian, VAMK:in ja Helsingin yliopiston sosiaalitieteiden laitoksen ja SSKH:n kanssa. Hanketta hallinnoivat Vaasan kaupunki ja FSKC. Meneillään olevan kokeiluvaiheen aikana 17.3.–31.12.14 klinikan toiminta kohdistuu erityisesti käytännönopettajakoulutukseen. Tässä panostetaan sosionomi- ja sosiaalityön opiskelijoiden ohjaukseen ja käytännönopettajan valmiuksiin, sekä Vaasan kaupunkiin suunniteltavaan opetus- ja tutkimustoiminnan yksikköön (praxisyksikkö).

Toiminnan tavoitteena on luoda yhteys ja synergiaa sosiaalialan koulutuksen, käytännön, tutkimuksen, tiedontuotannon sekä kehittämisen välille. Tuula Mulju kertoi, että klinikan koulutettavat tulevat toimimaan ns. voimavaraihmisinä, jolloin mm. tutkimusaiheiden valinnoilla tuetaan toimijoiden ammatillista kehittymistä. Klinikan toteuttamisessa korostuu monialaisuus (mm. yhteistyö terveydenhuollon kanssa) ja kehotti asiasta kiinnostuneita tutustumaan tarkemmin Vaasan opetusterveyskeskuksen moniammatillisen perusopetuksen suunnitelmaan (Isoaho, Majors, Tuomaala & Sirviö 2013). Hankkeelle tultaneen hakemaan jatkorahoitusta, sillä tulevaisuuden rakenteisiin on satsattava. Tor-Björn Stoor näkee klinikkatoiminnan rakentamisessa myös aineksia sosiaalialan osaamiskeskusten tehtävien toimeenpanoon; todettiin, että yhteys on vahva jo lakisäateistentehtävienkin kautta.

Keski-Pohjanmaa <https://www.chydenius.fi/tutkimus/sosiaalitieteet/hankkeet/sosklinikka>

Aila-Leena Matthies kertoi, että Kokkolan Chydeniuksessa on tällä hetkellä neljä henkilöä opetustehtävissä ja muilla esim. hankkeita ja /tai omaa tutkimusta meneillään. Keski-Pohjanmaalla ei ole fyysistä klinikkaa, vaan toiminta on rakentunut mm. erilaisissa hankkeissa (esim. Nuppu) verkostomaiseksi, joskin vakiintuneina yhteistyömuotoina jo vuosia ovat olleet erilaiset klinikkatoiminnat yliopistokeskus- AMK-työelämä -akselilla. Klinikatoimintaa rahoitetaan kuntarahalla (19 tahoja): alueella on tehty sopimus ja perustettu ohjausryhmä Sosiaalityön opetukseen, tutkimukseen ja kehittämiseen. Yliopistokeskuksen sosiaalityön ja AMK:n molempien yksiköiden sosiaalialan opettajien yhteistyöryhmä kokoontuu ja amk:n sosiaalialan käytännön ohjaajat vierailevat työelämässä säännöllisesti. Lisäksi on mahdollistettu AMK-sosionomiopintojen sosionomitutkinnon korvaavuus sosiaalityön opinnoissa ja opetusyhteistyössä sovittu yliopiston sosiaalityön perusopintojen suorittamisen mahdollisuudesta sosionomitutkinnon vapaavalintaisina opintoina. Myös Sosiaalitarkkailija -blogi on aktiivisessa käytössä. Uusi maakuntaliiton rahoittama TIPS –hanke (tietoon perustuva sosiaalityö) toimii ajalla 4/2014-12/2014. Anne Saarela totesi, että kyseessä on dialogisen tiedontuotannon kehittämiseen keskittyvä esiselvityshanke, johon jatkoksi haetaan ESR- rahaa. Hanke on vuorovaikutteisessa yhteydessä kuntiin, kerää tietoa ja esittelee sitä työntekijöille -idealla mm. maakunnallisissa tapaamisissa. Myös asiakkaiden ääni ja paikallistiedon dokumentointi erilaisten yhteistyömuotojen ja -tahojen kanssa ovat toiminnan keskiössä. (ks. diaesitys) Seuraavassa linkki myös keskustelussa sivuttuun Paasion (2014) liseniaatin tutkimukseen (näyttöön perustuvat sosiaalityön käytännöt) <http://www.sosnet.fi/loader.aspx?id=ed6d31dd-6da0-4046-99e8-e9613b31714e>

Pohdittiin, että hankkeella on yhtymäkohtia SB:ssa laadittujen tiedontuotannon suunnitelmien kanssa ja luontevalle yhteistyölle olisi varmasti edellytyksiä esim. juuri kokemustiedon ja sen tuottamisen yhteydessä. Myös amkien Sohvi -hankkeessa on kehitetty kokemustiedon aluetta, mutta Timo Toikon mukaan haasteeksi on muodostunut se, miten tuotettu tieto saadaan asiantuntija-analyysiin. Todettiin oskien olevan tehtäviensä puolesta välittäjäorganisaatioina myös tässä. SONet BOTNIAssa on otettu askelia tähän suuntaan SeAMKin TKI -harjoitteluihin sovelletun mallin myötä keväästä 2014 lähtien. Iiris Jurvansuu kertoi, että osana klinikkatoimintaa Päihdekeskus Portti Kokkolassa on mm. mallintamassa ja toteuttamassa koulutuksellisia iltapäiviä. Anne Saarijärvi mainitsi tällä hetkellä EP:llä myös yhdessä perusterveydenhuollon yksikön yhteistyön myötä virinneistä verkostokeskusteluista (päällekkäisyyttä, tarvetta yhdistää tietyin osin tulevassa sote -yhteen sovittamisessa) ja totesi, että Pohjalaismaakuntien klinikkatoiminnassa ja SB:n kehittäjäverkosto-toiminnoissa on varmasti jatkossa myös keskustelun – ja resurssien yhdistämisen paikkaa (mm. lastensuojelu sekä monialainen lapsiperhepalvelujen kehittäminen ml. tiedontuotannon kysymykset tietyin osin).

Tuula Mulju ehdotti, että klinikkatoiminnasta tiedottaminen otettaisiin yhteiseksi asiaksi: Torbjörn Stoor totesi, näkyvyyden olevan hyvänä esimerkkinä monille muillekin alueille ja kannatti muiden osallistujien tavoin vipuvoimaa yhteiseen viestintään.

3. Mitä tästä eteenpäin - ajatuksia jatkoon

Osallistajat totesivat keskustelun päätteeksi, että klinikkaverkoston on hyvä jatkossakin kokoontua vähintään kerran vuodessa ns. praksis -idealla (kehittämistoiminnan jalkautuminen). Seuraava kokoontuminen on Seinäjoella 2.6.2015 klo 10–13.

Muistion laati Anne Saarijärvi